

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2010

Author: Tomasz Adamczyk

Citation style: Adamczyk Tomasz. (2011). Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2010. "Z Dziejów Prawa" (T. 4 (2011), s. 381-388).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2010

W 2010 r. skład osobowy Katedry Historii Prawa nie uległ żadnym zmianom. Doszło natomiast do zmiany na stanowisku kierownika Katedry. Dotychczasowy kierownik prof. dr hab. Adam Lityński w związku z ukończeniem 70 lat ustąpił ze stanowiska. Rada Wydziału powołała na nie wieloletniego pracownika Katedry prof. dr hab. Mariana Mikołajczyka.

W 2010 r. działalność naukowa pracowników Katedry Historii Prawa koncentrowała się na kilku polach badawczych. Pracownicy kontynuowali badania nad prawem miejskim, ziemskim i wojskowym Rzeczypospolitej. Istotną ich częścią była analiza dorobku naukowego przedstawicieli doktryny prawniczej, jej oddziaływanie na ustawodawstwo i praktykę sądową. Ważnym elementem wskazanych badań była analiza wpływu idei humanitarnych na prawo karne XVIII w.

W centrum zainteresowania części pracowników Katedry pozostaje problematyka autonomii województwa śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Sejmu Śląskiego.

Pracownicy Katedry prowadzą nadal zakrojone na bardzo szeroką skalę badania nad prawem sądowym i wymiarem sprawiedliwości Polski Ludowej. W badaniach tych nacisk położony jest między innymi na takie zagadnienia, jak: proces kodyfikacji, funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości (niezawisłość sędziowska i niezależność sądów).

Przedmiotem zainteresowania pracowników były również prawo sądowe (cywilne i karne) oraz ustrój Rosji i ZSRR. Zwieńczeniem tych badań jest monografia prof. A. Lityńskiego zatytułowana *Prawo Rosji i ZSRR 1917—1991, czyli historia wszechzwiązkowego komunistycznego prawa (bolszewików). Krótki kurs* (Wydawnictwo C.H. Beck).

W 2010 r. miało miejsce kilka znaczących wydarzeń w życiu Katedry. Zwłaszcza dwa z nich miały szczególne znaczenie, były bowiem okazją do spotkania się z przedstawicielami środowiska historycznoprawnego niemal wszystkich wydziałów prawa w Polsce.

Dnia 18 marca 2010 r. w sali Sejmu Śląskiego w Katowicach odbyła się zorganizowana przez Katedrę Historii Prawa Uniwersytetu Śląskiego, przy współpracy z Instytutem Pamięi Narodowej Oddział w Katowicach, uroczysta konferencja naukowa zatytułowana *Tradycje śląskiego regionalizmu*. Okazją do spotkania się przedstawicieli świata nauki, władz samorządowych i państwowych była przypadająca w 2010 r. 90. rocznica uchwalenia przez Sejm Ustawodawczy ustawy konstytucyjnej zawierającej statut organiczny województwa śląskiego oraz 70. rocznica urodzin prof. zw. dr. hab. Józefa Ciągwy, wybitnego znawcy dziejów autonomii śląskiej.

Z okazji jubileuszu Profesor Józef Ciągwa otrzymał w darze księgę zatytułowaną *Państwo, prawo, społeczeństwo w dziejach Europy Środkowej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Józefowi Ciągwie w siedemdziesięciolecie urodzin* (Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak. Katowice—Kraków 2009).

Z kolei 27 maja 2010 r. w Sali Lustrzanej zamku w Pszczynie odbył się jubileusz Profesora Adama Lityńskiego w 45-lecie Jego pracy naukowej i 70. rocznicę urodzin. Dostojnemu Jubilatowi wręczono księgę zatytułowaną *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin* (Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. Białystok—Katowice 2010). Księga powstała we współpracy ze środowiskiem białostockich historyków prawa, której nie sposób przecenić i opisać. Należy przy tym podkreślić, że z uwagi na liczbę autorów, którzy przesłali swoje teksty, księga ukazała się w dwóch tomach, co stanowiło poważne wyzwanie redakcyjne.

W obu uroczystościach wzięli udział przedstawiciele środowiska historycznoprawnego z wszystkich wydziałów prawa w Polsce. Nie zabrakło również gości zagranicznych.

Warto także wspomnieć, że 2 lipca 2010 r. na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku odbyła się uroczystość pożegnania prof. Adama Lityńskiego, który zakończył piętnastoletnią współpracę z tamtejszym ośrodkiem akademickim.

Dnia 26 maja 2010 r. miała miejsce zorganizowana przez Katedrę Historii Prawa kolejna edycja Ogólnopolskiej Olimpiady Historyczno-Prawnej im. Michała Sczanieckiego. W zmaganiach wzięli udział przedstawiciele praktycznie wszystkich wydziałów prawa w kraju. Tym razem najlepsi okazali się studenci Uniwersytetu Wrocławskiego i zgodnie z tradycją obowiązek zorganizowania Olimpiady w 2011 r. przypadł zwycięskiemu ośrodkowi.

Środowisko historyków prawa spotyka się co dwa lata na ogólnopolskich konferencjach, które stanowią znakomitą okazję do zaprezentowania dokonań poszczególnych ośrodków, wymiany poglądów i zacieśnienia więzi naukowych. W 2010 r. zaszczyt przygotowania zjazdu przypadł Katedrze Prawa Rzymskiego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. XXIII Zjazd Historyków Państwa i Prawa nt. *Prawo na przełomie epok* odbył się w dniach 17—19 września 2010 r. w Zegrzu. W trakcie obrad referaty wygłosili: prof. A. Lityński (*Prawo bolszewików — rewolucja i ewolucja*), prof. M. Mikołajczyk (*Proces karny w miastach polskich — Jedność czy wielość procedur?*), prof. J. Ciągwa (*Regulacja prawna interpelacji poselskich w Sejmie Śląskim 1922—1933*), dr W. Organiściak (*Wincenty Skrzetuski o potrzebie oraz zmianach w prawie i ustroju doby stanisławowskiej*), dr A. Stawarska-Rippel (*Trzy transformacje w procedurze cywilnej w Polsce w XX w.*).

W 2010 r. minęło 20 lat od przywrócenia sądów szczebla apelacyjnego. Z tej okazji Sąd Apelacyjny w Katowicach zorganizował uroczystą konferencję naukową. 29 października 2010 r. w sali plenarnej Sejmu Śląskiego spotkali się przedstawiciele Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Krajowej Rady Sądownictwa, sędziowie i prokuratorzy apelacji śląskiej oraz przedstawiciele korporacji prawniczych. W trakcie konferencji referat pt. *Prawno-historyczne aspekty powstania sądownictwa apelacyjnego w województwie śląskim* wygłosił dr T. Adamczyk.

Pracownicy Katedry wzięli również udział w międzynarodowych konferencjach. 21 października 2010 r. w Spišskej Kapitule odbyła się konferencja nt. *Biskup Ján Vojtaššák a jeho miesto v slovenských cirkevných dejinách*. W jej trakcie prof. J. Ciągwa wygłosił referat *Sluha Boží Ján Vojtaššák a Slováci v Poľsku*. Z kolei w konferencji zorganizowanej przez Katedrę Historii Doktryn Polityczno-Prawnych Uniwersytetu Wrocławskiego w Karpaczu, w dniach 7—9 grudnia 2010 r., nt. *Polskie interpretacje autorytaryzmu i totalitaryzmu* uczestniczyła dr A. Stawarska-Rippel, która wystąpiła z referatem *Radziecka procedura cywilna: totalitarna czy nowoczesna?*

Tomasz Adamczyk

Publikacje pracowników Katedry Historii Prawa w 2010 roku

Monografie

1. A. Lityński: *Prawo Rosji i ZSRR 1917—1991, czyli krótka historia wszechzwiązkowego komunistycznego prawa (bolszewików). Krótki kurs*. Warszawa 2010, s. XXVI + 395.
2. *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. T. 1 (881 s.) i T. 2 (1202 s.). Białystok—Katowice 2010.

Artykuły

3. A. Lityński: „*Sąd nie powinien uchylać się od stosowania terroru...*”. W: „*Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego*”. Z. 56. Seria Prawnicza. *Prawo* 8. Rzeszów 2009, s. 93—100.
4. A. Lityński: „...*bez żadnych norm prawa...*”. *Kilka uwag o ewolucji bolszewickich koncepcji prawa*. W: *W kręgu nowożytnej i najnowszej historii ustroju Polski. Księga dedykowana Profesorowi Marianowi Kallasowi*. Red. S. Godek, D. Makiłła, M. Wilczek-Karczewska. Warszawa 2010, s. 783—800.
5. A. Lityński: *Długa droga do komunizmu. O konstytucjonalizmie radzieckim uwag kilka*. W: „*Vetera novis augere*”. *Studia i prace dedykowane Profesorowi Wacławo-*

- wi *Uruszczakowi*. Red. S. Grodziski, D. Malec, A. Karabowicz, M. Stus. T. 2. Kraków 2010, s. 597—610.
6. A. Lityński: *Od śmierci Lenina do śmierci Stalina. O radzieckim ustawodawstwie karnym 1924—1953*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 59—78.
7. J. Ciągwa: *Hľadné pravdy*. In: *Nepokojná hranica. Zborník z medzinárodnej konferencie „Slovensko-pol'ské vzťahy v rokoch 1937—1947”, uskutočnenej 3. oktobra 2009 v Spišskej Belej, v spolupráci Spišskeho dejepisného spolku, Spolku Slovákov w Pol'sku, Ústavu pamäti národa*. Zostavovateľka PhDr. M. Majeriková. Krakov 2010, s. 7.
8. J. Ciągwa: *Krakovska cirkev a jazykové práva slovenskej národnostnej menšiny na Spiši v rokoch 1929—1945*. In: *Nepokojná hranica. Zborník z medzinárodnej konferencie „Slovensko-pol'ské vzťahy v rokoch 1937—1947”, uskutočnenej 3. oktobra 2009 v Spišskej Belej, v spolupráci Spišskeho dejepisného spolku, Spolku Slovákov w Pol'sku, Ústavu pamäti národa*. Zostavovateľka PhDr. M. Majeriková. Krakov 2010, s. 75—91.
9. J. Ciągwa: *Prof. W.L. Jaworskiego ekspertyzy prawne w sprawach śląskich*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. Księga 2. Białystok—Katowice 2010, s. 129—145.
10. J. Ciągwa: *Śląskie spory o wykładnię wygaśnięcia i utraty mandatu poselskiego w Sejmie Śląskim*. W: „*Vetera novis augere*”. *Studia i prace dedykowane Profesorowi Wacławowi Uruszczakowi*. Red. S. Grodziski, D. Malec, A. Karabowicz, M. Stus. T. 1. Kraków 2010, s. 99—114.
11. M. Mikołajczyk: „*De adulterio*”. *Uwagi Adama Żydowskiego o karaniu cudzołóstwa*. W: „*Vetera novis augere*”. *Studia i prace dedykowane Profesorowi Wacławowi Uruszczakowi*. Red. S. Grodziski, D. Malec, A. Karabowicz, M. Stus. T. 2. Kraków 2010, s. 741—749.
12. M. Mikołajczyk: „*Na ostatnim kresie żywota swego...*”. *Zeznania skazanych na śmierć zbrojczyńców w prawie miejskim przedrozbiorowej Polski*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. Księga 1. Białystok—Katowice 2010, s. 347—357.
13. M. Mikołajczyk [wspólnie z T. Adamczykiem i W. Organiściakiem]: *Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2009*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 207—214.
14. W. Organiściak: *Prawo ubezpieczeń społecznych II Rzeczypospolitej. (Szkiec dla celów dydaktycznych)*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 139—162.

15. W. Organiściak: *Wincenty Skrzetuski „O Senacie w Rzeczypospolitej szlacheckiej”*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 23—38.
16. W. Organiściak: *Artykuły wojenne Augusta III Sasa z 1749 roku*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 163—176.
17. W. Organiściak: *Artykuły wojenne króla Augusta III* [Wydawnictwo źródłowe — wydał W. Organiściak]. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 177—185.
18. W. Organiściak: *Wincenty Skrzetuski O Sejmikach w Rzeczypospolitej szlacheckiej*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. *Księga I*. Białystok—Katowice 2010, s. 479—494.
19. W. Organiściak: *Polish military articles of 1775*. In: „Silesian Journal of Legal Studies”. Contents Vol. 2. Ed. B. Mikołajczyk. Katowice 2010, s. 112—120.
20. W. Organiściak: *Stosunki między organami władzy Rzeczypospolitej szlacheckiej w pracach Wincentego Skrzetuskiego (Problemy wybrane)*. W: *Spółczesność a władza. Ustrój, prawo idee*. Red. J. Przygodzki, M.J. Ptak. Wrocław 2010, s. 349—362.
21. W. Organiściak: *Wincenty Skrzetuski o rezolucjach Rady Nieustającej*. W: „Miscellanea Historico-Iuridica”. Red. A. Lityński, P. Fiedorczyk. Białystok 2010, s. 41—51.
22. W. Organiściak [wspólnie z M. Mikołajczykiem i T. Adamczykiem]: *Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2009*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 207—209.
23. A. Drogoń: *Prawne podstawy funkcji ustrojowych sprawowanych przez Józefa Piłsudskiego*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. *Księga 2*. Białystok—Katowice 2010, s. 167—183.
24. A. Stawarska-Rippel: *Rosyjska procedura cywilna w pracach sekcji postępowania cywilnego Komisji Kodyfikacyjnej II RP na przykładzie projektu „Tytułu o dowodach” J.J. Litauera*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 79—92.
25. A. Stawarska-Rippel: *O pierwszym radzieckim kodeksie procedury cywilnej. Postępowanie cywilne od dekretów o sędziach do początków rekodyfikacji radzieckiego prawa*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. *Księga 2*. Białystok—Katowice 2010, s. 335—366.

26. T. Adamczyk: *Korzenie oświeceniowej rewolucji w prawie*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. *Księga 1*. Białystok—Katowice 2010, s. 421—433.
27. T. Adamczyk: *Prawo do karania w umowie społecznej (XVII—XVIII w.)*. W: *Spoleczeństwo a władza. Ustrój, prawo, idee*. Red. J. Przygodzki, M.J. Ptak. Wrocław 2010, s. 337—347.
28. T. Adamczyk [wspólnie z M. Mikołajczykiem i W. Organiściakiem]: *Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2009*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 207—214.
29. A. Watoła [wspólnie z M. Arndtem]: *Geneza i działalność wybranych czasopism prawniczych w początkach Polski Ludowej*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. *Księga 2*. Białystok—Katowice 2010, s. 737—751.
30. A. Watoła: *Wytyczne wymiaru sprawiedliwości — geneza, podstawowe założenia i ich znaczenie dla sądownictwa powszechnego w pierwszych latach Polski Ludowej*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 127—135.
31. M. Arndt: *Kilka uwag o pojęciu przestępstwa kontrrewolucyjnego*. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 115—125.
32. M. Arndt [wspólnie z A. Watołą]: *Geneza i działalność wybranych czasopism prawniczych w początkach Polski Ludowej*. W: *O prawie i jego dziejach księgi dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. M. Mikołajczyk, J. Ciągwa, P. Fiedorczyk, A. Stawarska-Rippel, T. Adamczyk, A. Drogoń, W. Organiściak, K. Kuźmicz. *Księga 2*. Białystok—Katowice 2010, s. 737—751.

Recenzje

33. T. Adamczyk: Recenzja pracy: *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego. Lata 1696—1732*. Wydał Michał Zwierzykowski. Poznań, Wydawnictwo Poznańskie, 2008, s. VII + 120l.
34. A. Watoła: Recenzja pracy: *Andrzej Krzak, „Kontrwywiad wojskowy II Rzeczypospolitej przeciwko radzieckim służbom specjalnym 1921—1939”*. Toruń, Wy-

- dawnictwo Adam Marszałek, 2007, 383 s. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 189—191.*
35. M. Arndt: Recenzja pracy: *Andrzej Misiuk, „Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zagadnienia prawno-ustrojowe”. Warszawa, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2008, 260 s. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 193—195.*
36. M. Arndt: Recenzja pracy: *Przemysław Wójtowicz, „Obraz Związku Sowieckiego w ujęciu polskiej emigracji politycznej w Wielkiej Brytanii w latach 1944—1956. Warszawa, Wydawnictwo DiG, 2008, 284 s. W: „Z Dziejów Prawa”. T. 3 (11). Red. A. Lityński, M. Mikołajczyk, W. Organiściak. Katowice 2010, s. 197—199.*